

Bente Juncker (CD):

Modsat hr. Aagaard vil jeg gerne sige, at efter at jeg har læst bemærkningerne, kan jeg egentlig ikke forstå, hvorfor der skal en lovgivning til for at tydeliggøre det.

CD's gruppe spørger altså om, hvorfor det skal tydeliggøres i lovforslaget. Ellers kan vi stemme for det.

Elisabeth Arnold (RV):

Det Radikale Venstre støtter forslaget.

Kofod-Svendsen (KRF):

Vi støtter også forslaget.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Jeg er glad for også i denne sag at kunne sige tak for en bred tilslutning til det fremsatte lovforslag.

Til fru Bente Juncker skal jeg sige, at jeg kan dårligt give nogen bedre forklaring end den, som er givet i lovforslaget og dets bemærkninger. Hvis fru Bente Juncker ønsker en uddybning af disse, er det velegnet til det videre udvalgsarbejde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 15:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af forholdsordren for korvetten »Olfert Fischer«.

Af Annette Just (FP) m.fl.
(Fremsat 22/1 91).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Forsvarsministeren (Enggaard):**

Uanset at ingen af de fire forslagsstillere har indfundet sig i salen, skal jeg gerne på regeringens vegne give bedømmelsen af det forslag, som er fremsat.

Som bekendt vedtog Folketinget den 31. august 1990 at udsende korvetten »Olfert Fischer« til Mellemøsten for at sikre gennemførelse af bestemmelserne i De Forenede Nationers Sikkerhedsråds resolutioner om økonomiske sanktioner mod Irak. Det blev i den forbindelse gjort klart, at skibet ikke kan tage del i kamphandlinger vendt mod Irak eller nogen anden stat.

Med udgangspunkt i Folketingets beslutning udstedte Forsvarsministeriet den 12. september 1990 en instruks for korvetten »Olfert Fischer«s operationer i Mellemøsten. Instruksen fastslår bl.a.,

at korvettens opgave er sammen med flådeenheder fra andre FN-medlemslande at sikre gennemførelse af sanktioner mod Irak og Kuwait i overensstemmelse med Sikkerhedsrådets resolutioner nr. 661 og 665,

at skibet forbliver under national dansk kommando, samt

at skibet i tilfælde af angreb kun må benytte den magt, herunder våbenanvendelse, som er nødvendig for at beskytte eget skib og besætning samt det ledsagende norske forsynings-skib.

Kamphandlingernes start den 17. januar 1991 ændrede situationen i Golfområdet, og korvetten er blevet instrueret om at forblive uden for kampzonen. FN's resolutioner om økonomiske sanktioner mod Irak er stadig gældende, og så længe FN ønsker sanktionerne opretholdt, bør Danmark yde sit bidrag hertil.

Endvidere er mange af de flådeenheder, der før kamphandlingernes start deltog i kontrollen med skibsfarten, nu også engageret i krigen mod Irak.

Man kunne spørge, om »Olfert Fischer«s instruks i lyset af den militære udvikling i området skal ændres, så korvetten kan deltage i mere vidtgående opgaver. Der er blevet talt og skrevet meget om dette i den sidste tid, men lad mig slå fast, at »Olfert Fischer« har gjort og stadig gør en fortræffelig indsats til håndhævelse af FN-resolutionerne.

[Forsvarsministeren]

Lad mig samtidig slå fast, at uanset hvad man måtte mene om behovet for at udvide »Olfert Fischer«s opgaver, er korvetten både materielt og uddannelsesmæssigt fuldt ud i stand til at løse også videregående opgaver i Golfen.

Den senere tids diskussion har imidlertid tydeligt vist, at et flertal i Folketinget går ind for, at »Olfert Fischer« ikke tildeles opgaver ud over, hvad den løser i dag.

Regeringen vil nøje følge situationens udvikling fra dag til dag, herunder ikke mindst beslutninger i FN. Skulle situationens udvikling eller eventuelle beslutninger i FN tilsige en revidering af »Olfert Fischer«s opgaver, vil regeringen naturligvis straks fremlægge dette i Udenrigspolitisk Nævn og eventuelt i Folketinget.

Trøjborg (S):

Forholdsordren for korvetten »Olfert Fischer« er udstedt i form af en instruks efter retningslinjer som vedtaget af Folketinget den 31. august 1990.

Beslutningen blev vedtaget for at sætte magt bag FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 665 om økonomiske sanktioner. For Socialdemokratiet var det vigtigt derved at vise solidaritet med FN's beslutning for at sikre freden. Det var vigtigt, at FN fik mulighed for at optræde efter den oprindelige hensigt. Vi lagde i den forbindelse vægt på, at FN's generalsekretær udførte bestræbelser på en fredelig løsning.

Desværre førte generalsekretærens bestræbelser på at bringe Iraks besættelse til ophør ikke til noget resultat. Vi husker vel alle en bleg og synligt rystet Perez de Cuellar, der uden held havde forsøgt at mægle under sine møder i Bagdad.

Imidlertid handler det stadig om at få gennemført FN's resolutioner. FN's resolutioner om økonomiske sanktioner er stadig gældende, og derfor udfører »Olfert Fischer« stadig sin mission i overensstemmelse med Folketingets beslutning uden for krigszonen.

Det betyder, at »Olfert Fischer« er ikkekrigsførende og alene kan anvende magtmidler i forbindelse med håndhævelse af blokaden eller ved selvforvar.

De informationer, vi har, går på, at »Olfert Fischer« stadig gør en god indsats for at håndhæve blokaden. Det finder Socialdemokratiet

ingen anledning til at ændre på. Danmark yder i forbindelse med den væbnede konflikt en betydningsfuld og meget vigtig indsats i form af humanitær bistand til ofre i forbindelse med konflikten. Det drejer sig om støtte til de internationale hjælpeorganisationer, til FN's Flygtningehøjkommissariat og i øvrigt om henvendelser fra FN-systemet. Det handler også om udsendelse af læger og sanitetsfolk, som vi for nylig behandlede her i Folketinget, om etablering af militærhospitalet i Holstebro og eventuelle andre hjælpeorganisationer, f.eks. om bekæmpelse af miljøkatastrofen, som det har været på tale på det seneste.

Diskussionen om direkte militær deltagelse i krigshandlingerne har været fuldstændig af sporet og har ikke haft nogen sammenhæng med de aktuelle praktiske muligheder. Hvad værre er: Den har ikke haft nogen tilslutning fra folketingsflertallet og har dermed udelukkende kunnet forvirre andre nationer, der på meget forskellig vis deltager i aktionerne for at udføre FN's resolutioner.

Vi har i Socialdemokratiet lagt vægt på en fælles holdning, en bred enighed i Folketinget under indtrykket af den meget alvorlige situation. Jeg har da også forstået på forsvarsministerens tale her, at forsvarsministeren vil gøre sit til, at den brede enighed opretholdes. Det mener jeg er klogt og tjener landets interesser bedst. Danmark yder en god indsats, der bliver respekteret, og som vi bestemt kan være bekendt.

Jeg skal slutte med at afvise Fremskridtspartiets forslag, sådan som vi afviste tilsvarende tanker i august måned.

Helge Adam Møller (KF):

Den konservative folketingsgruppes holdning er klar: Vi ønsker gerne, at Danmark kan deltage mere aktivt med »Olfert Fischer« i det, der foregår i Golfen i øjeblikket.

Det kan udtrykkes på forskellige måder. Det bedste og det lettest forståelige udtryk, jeg har set i dag, læste jeg i Politiken – og det er ikke altid, jeg er enig med den. Det var to ganske unge, en 18-årig og en 19-årig, som i de sidste par dage har været på besøg sammen med 750 andre gymnasieelever på Hærens Officersskole og fulgt uddannelsen med henblik på eventuelt senere selv at deltage i den. Politiken interviewede disse to unge, og de siger til sidst angående

[Helge Adam Møller]

det eventuelt at kunne deltage i krig eller krigshandlinger:

»Selvfølgelig er det skræmmende at se, hvordan lande kan blive inddraget i en krig. På den anden side må Danmark tage sin del af problemerne. Det er ikke nok at se med på fjernsynet.«

Det synes jeg er klart og tydeligt udtrykt, og det er vel i og for sig den væsentligste begrundelse for den debat, der har været om dette spørgsmål de sidste 14 dage.

Når forsvarsministeren siger, at man kunne spørge, om Danmark med »Olfert Fischer« burde deltage mere aktivt i Golfen, så er der altså ingen tvivl i den konservative folketingsgruppe om, at svaret burde være et ja. Det burde være et ja, fordi den garanti og den hjælp, som vi i Danmark forventer fra FN og medlemslandene i FN, hvis vi selv blev udsat for et overgreb, må vi selvfølgelig også være villige til at yde andre medlemslande, som har brug for den, og det er der nogle der har i disse dage.

Det er der også et klart ja, fordi vi i øjeblikket har et orlogsfartøj i Golfen, et orlogsfartøj, som er bygget, udrustet og trænet på en sådan måde, at det særdeles effektivt kan løse et antal opgaver side om side med fartøjer fra den multinationale styrke.

Og vi siger endelig ja – eller mener, man burde sige ja – fordi Danmark dermed sender et klart signal om solidaritet til de lande, som på Danmarks og FN's vegne har båret og fortsat vil bære de største byrder i denne frygtelige, men efter vores mening også nødvendige krig.

Det er jo sådan, at Danmark og andre mindre lande er langt mere afhængige af FN og har langt flere fordele af medlemskabet af FN end mange større lande. Frankrig, England, Sovjet og USA kunne nok klare sig uden FN, men kan vi? Vi er afhængige af de internationale garantier, som FN har givet og har udstukket, og vi er afhængige af, at de øvrige medlemslande har vilje, moral og styrke til at kræve, at disse garantier bliver overholdt. Derfor er det vores klare opfattelse, at vi i endnu større grad burde leve op til dette medlemskab. Det ville være til gavn for os selv og for FN's position i årene fremover.

Lad mig så sige til slut, at vi selvfølgelig også erkender, at i et demokrati er det flertallet, der bestemmer – anderledes kan det ikke være – men vi ønsker den åbne debat, vi ønsker, at vi

skal kunne komme frem med vores meninger. Når så et flertal har truffet en anden afgørelse, bøjer vi os loyalt for den, men at skulle opgive vores egne holdninger og meninger, det vil vi ikke.

(Kort bemærkning).

Trøjborg (S):

Jeg kunne forstå på hr. Helge Adam Møllers indlæg, at han så meget fjernsyn, og at han ikke syntes, det var helt tilstrækkeligt. I den forbindelse kunne jeg godt tænke mig at stille hr. Helge Adam Møller et par spørgsmål.

For det første vil jeg spørge, om hr. Helge Adam Møller ikke er enig med mig i, at det kan være lige så heltmodigt at gøre en indsats i forbindelse med udstationeringen af det læge- og sanitetshold, som vi snart har i aktion i Golfen, som at yde en aktiv militær indsats.

For det andet vil jeg spørge hr. Helge Adam Møller, om han ikke er enig i det, som udenrigsministeren har udtrykt, at vi bestemt i Danmark kan være vores indsats bekendt.

For det tredje vil jeg gerne spørge hr. Helge Adam Møller, om han ikke er enig i det, forsvarsministeren udtrykte, at der ikke i den nuværende situation er behov for, at der fremsættes forslag om ændring i forholdsordren for korvetten »Olfert Fischer«, og at den løser sine opgaver på fortræffelig vis, og om han ikke er enig med forsvarsministeren i, at det er bedre at følge udviklingen.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Der var intet i det, forsvarsministeren sagde, som jeg ikke var enig i, men jeg havde nogle synspunkter, nogle tilføjelser og nogle nuancer, som stod for det, den konservative folketingsgruppe mener.

Der blev spurgt, om det ikke er lige så heltmodigt at sende læger og sygeplejersker. Jeg mener ikke, at dette er et spørgsmål om heltemod. Jeg mener ikke, at nogen, der tager derned, hverken amerikanere eller tjekkere eller belgiere eller danske sygeplejersker eller læger, gør det for at vise heltemod. De gør det, fordi de – eller landenes parlamentariske forsamlinger og regeringer – finder, at det i den givne situation er nødvendigt og rigtigt. Og det betyder så, at der er nogen, der i sidste instans viser hel-

[Helge Adam Møller]

temod, og det kommer til at kræve, at nogle dør for det.

Jeg forstod forleden dag, at en af årsagerne til, at man ikke syntes, det var rigtigt, var, at danske enheder og orlogsfartøjer ikke var egnede til opgaven, men det mener jeg at man siden hen har skiftet mening om, så det kan vel ikke være argumentet.

Om man kan være vores indsats bekendt, kan diskuteres. Jeg vil godt medgive, at Danmark yder mere end så mange andre nationer, og det er jeg da ikke utilfreds med, men jeg og den konservative folketingsgruppe synes ikke, at vi yder nok. Men vi anerkender som sagt, at det er klart, at et flertal skal være enige om dette, og det er vi ikke i øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Hr. Trøjborg citerer udenrigsministeren, som har sagt, at Danmark kan være sin indsats bekendt. Nu har jeg ikke rigtig fantasi til at forestille mig, at en udenrigsminister skulle komme i den situation at måtte sige, at vi ikke kan det, det kan han måske tænke, men han kan dårlig sige det højt. Ifølge den opgave, han har påtaget sig, må han jo nok til det yderste hævde det, han har hævdet, og som han da også har belæg for.

Men jeg mener, det er en utilladelig overfortolkning af udenrigsministerens ord, at han med »være bekendt« skulle have ment, at det er tilstrækkeligt. Det kommer jo an på, hvad man kræver af sig selv. At være bekendt vil sige, at man svarer regning. Som hr. Helge Adam Møller var inde på, kan det relativt målt slæbe af. Det er, hvad jeg hører i udenrigsministerens bemærkninger, også ihukommende hvad udenrigsministeren i øvrigt har sagt om den ting. Jeg synes ikke, at Socialdemokratiet og hr. Trøjborg skulle lade sig nøje med dette mindstemål, at det lige kan slæbe af, og at man lige kan være bekendt at se sig selv i spejlet.

Og så dette her med: »Ih, hvor er vi humane«! Hvis vi var lidt flere i salen, ville jeg have foreslået – men det er nok imod forretningsordenen – at vi skulle rejse os op og afsynge den fædrelandssang, hvori linjerne: »Om end hele verden strides, jeg er Danmark, jeg er fred« forekommer. Vi slår en kridtstreg omkring os selv og siger: Ih, hvor er vi gode, vi slår ikke på nogen, men vi vil da gerne komme og lægge pla-

ster på, når andre, der også har kæmpet for vor frihed og vore interesser, er blevet såret. Det synes jeg ikke vi kan være bekendt. Det er sølle.

(Kort bemærkning).

Trøjborg (S):

Jeg har bemærket, at det plejer at være sådan i Folketinget, at det er overladt til grupperne at bryde ud i mere eller mindre fælles sang. Det kan godt være, at det er klogt at opretholde den tradition.

Jeg mener at have fortolket udenrigsministeren ret, da han i en tv-udsendelse sagde, at vi bestemt kan være den danske indsats bekendt. Jeg tror faktisk, at det er sådan, at vi har tilrettelagt den danske indsats, så den kan fungere så optimalt, som vi kan forestille os. I tilgift til det får vi så den store fordel, at det er et enigt Folketing, der optræder som klippefast støtte bag en enig dansk politik. Det synes jeg også er noget værd. Og det synes jeg også at jeg understregede i mit indlæg.

Til hr. Helge Adam Møller vil jeg gerne stille det spørgsmål: Når hr. Helge Adam Møller siger, at der ikke er noget flertal for ændringer i forholdsordren til korvetten »Olfert Fischer«, kan jeg så tillade mig at tolke hr. Helge Adam Møllers udtalelser sådan, at det, hr. Helge Adam Møller mener, er, at han vil stemme imod Fremskridtspartiets forslag? Udtrykte han lige så præcist som jeg sin modstand imod det forslag, som er til behandling her?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg prøvede helt bevidst – og jeg mener også, at det lykkedes mig – i mit første og egentlige indlæg at give udtryk for, hvad den konservative folketingsgruppe mener om dette spørgsmål, også uden at kritisere andre. Og jeg er ikke et sekund i tvivl om, at det, hr. Trøjborg siger på den socialdemokratiske gruppes vegne, er det, man mener og føler er det rigtige.

Men jeg synes, at vi skulle anerkende, at vi har forskellige udgangspunkter og forskellige holdninger i et så stort og så vitalt spørgsmål. Jeg mener, at det, vi snakker om nu, er langt mere vitalt, for det er noget med principper for, hvordan FN skal udvikle sig, og som rækker langt ind i fremtiden på mange områder, og dér mener jeg, at vi må anerkende, at vi har forskel-

[Helge Adam Møller]

lige holdninger, uden at tro, at vi ligesom ikke mener det eller gør det for at drille eller genere hinanden.

Hvordan vi til sin tid vil stemme, må bl.a. afhænge af, hvad der sker under udvalgsarbejdet, der kan komme ændringsforslag, der kan komme justeringer. Dette er en førstebehandling. Jeg har klart og tydeligt sagt, hvad vi mener om hovedsigtet i dette forslag, og jeg har klart og tydeligt sagt, at Det Konservative Folkeparti gerne så, at »Olfert Fischer« deltog på en langt mere aktiv måde, end den gør i øjeblikket. Det må vist være ganske klart. Jeg respekterer 100 pct., at andre har en anden holdning.

Sønderby (V):

Jeg kunne selvfølgelig have blandet mig i de korte bemærkninger, for der er vel ingen, der bedre end jeg ved, hvad udenrigsministeren har sagt om det her. Jeg vil da også sige til hr. Arne Melchior, at det nok er rigtigt, at man ikke har diskuteret, om det er tilstrækkeligt, men det, udenrigsministeren har sagt, er, at vi altså ikke har grund til at skamme os over Danmarks indsats i øjeblikket, vi gør mere end mange andre. Men vi må spørge os selv, om vi kan gøre mere endnu, og det var lige bestemt det, hr. Arne Melchior nævnte. Så skulle det spørgsmål være afklaret.

Udenrigsministeren har sagt, og det har vi andre også, at vi har været stolte over, at vi den 31. august 1990 kunne vedtage i stor enighed – det var kun Z, eller i hvert fald en stor del af Z, der var imod – i fællesskab med 28 andre lande at bidrage til at håndhæve FN's sanktioner i resolutionerne nr. 661 og nr. 665.

Vi har altså ikke haft noget at skamme os over indtil nu. Men vi kan også være taknemlige for, at andre lande på verdenssamfundets vegne bærer den byrde, det er at føre en ulykkelig, men nødvendig krig. Vi har jo oplevet flere gange, at store lande har sikret os og klart problemerne for os, og derfor er det da rart, at vi selv har været med i denne situation.

Den forholdsordre, som »Olfert Fischer« fik, passede til situationen; men siden har FN jo vedtaget en resolution, der tillod magtanvendelse, hvis Irak ikke forlod Kuwait den 15. januar, og det skete jo ikke.

På den baggrund er det ingen hemmelighed, at mange i Venstre og i Venstres folketingsgruppe gerne så, at vi kunne få forholdsordren til-

passet den situation, vi har i dag, men det er helt klart, at der ikke er flertal for det, og Venstre er derfor tilfreds med det svar, som forsvarsministeren har givet på beslutningsforslag nr. B 15, som vi drøfter i dag.

Jeg vil gerne i den forbindelse have lov til at citere hr. Hjortnæs, der i Århus Stiftstidende onsdag den 23. januar siger, at man skal lade være med at udtale sig alt for firkantet om en situation, som hele tiden udvikler sig, og man skal lade være med at besvare hypotetiske spørgsmål fra journalister. Det vil sige, at man holder en bagdør åben, og jeg synes heller ikke, at alle døre er lukket i det svar, som hr. Trøjborg har givet. Det passer meget godt med det, som ministeren har slået fast fra Folketingets talerstol, at situationen i Golfen kan ændre sig.

Jeg er også tilfreds med, at forsvarsministeren har sagt, at »Olfert Fischer« både materielt og uddannelsesmæssigt er fuldt på højde til at løse de opgaver, som den skal klare i Golfen. Dermed er der her fra Folketingets talerstol slået en pæl igennem de sidste ugers diskussion om dansk forsvars formåen, som blev rejst af hr. Svend Auken. Vi, der følger forsvaret på nærmere hold, har nærmest været chokerede over, at den slags udtalelser kunne fremsættes og skabe tvivl om, at vi anvender vores penge på forsvaret forsvarligt. Det bliver selvfølgelig ikke bedre af, at formanden for Korporalforeningen støtter det, men det bliver så hans problem.

Men det har forsvarsministeren sat på plads og yderligere lovet, at regeringen vil følge udviklingen i Golfen nøje, og hvis der bliver behov for en revurdering af »Olfert Fischer«s forholdsordre, vil ministeren forelægge det enten i Det Udenrigspolitiske Nævn eller her i salen. Det synes jeg at vi alle sammen skal være tilfreds med, og det passer egentlig også godt med det, hr. Hjortnæs sagde.

Venstre har været tilfreds med, at der siden maj 1988 har været enighed om beslutninger på forsvarsområdet. Det hindrer ikke, at vi fortsat følger udviklingen i Golfen nøje og følger med i, hvad der sker, og på baggrund af det, forsvarsministeren har sagt, kan vi så tage en drøftelse, hvis der bliver behov for det. Det ligger helt klart på linje med, hvad vores udenrigsminister har sagt.

Jeg vil godt til sidst sige, at vi jo i morgen skal drøfte finanslovsforslaget, og det er egentlig be-

[Sønderby]

skæmmende, at det parti, som har fremsat dette beslutningsforslag, inden vi har fået henvendelserne, og inden det er rigtig aktuelt, i morgen fremsætter ændringsforslag til besparelser på finansloven på 1,4 mia. kr. Jeg kan ikke rigtig finde ud af, hvordan de to ting egentlig hænger sammen, for det vil da koste flere penge, hvis vi skal gøre dette her.

Men Venstre er tilfreds med forsvarsministerens meget klare melding om, at hvis der opstår en ny situation, kan vi drøfte det i nævnet.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det ville være en fordel, når hr. Sønderby står her på talerstolen i dag og begynder at tale om det, vi har på dagsordenen i morgen, at han så i det mindste havde læst, hvad det er, Fremskridtspartiet har foreslået. Vi har nemlig bl.a. foreslået en ekstra post på forsvarsbudgettet på 450 mio. kr. til modernisering og indkøb af moderne våben.

Men o.k., hr. Sønderby vil gerne nøjes med at læse slutfacit, og så kan jeg kun sige: Kære hr. Sønderby, vi har sparet andre steder, og det er helt sikkert, at vores politik hænger sammen også på dette punkt.

Gert Petersen (SF):

Selvfølgelig skal Danmark ikke deltage i en forfærdelig krig, som oven i købet er overflødig, fordi dens angivelige formål, at få Irak ud af Kuwait, kunne være opnået med fredelige midler, om end det havde taget noget længere tid.

Derfor er det vores opfattelse i SF, at »Olfert Fischer« bør trækkes hjem. Flådeblokaden er blevet en del af en krig, og Danmarks bidrag til denne krig skal alene være af humanitær art. Kan vi også være med til at udbedre skaderne på miljøet, så vil det være fint.

Men selve krigen skal vi efter SF's opfattelse holde os fra, for det er en krig, der betyder, at de allierede nu med 28.000 flytoger har spredt rædsel i Irak og forvandlet det Kuwait, som skal befries, til en ruinhob. Det er en krig, hvor den kyniske Saddam Hussein terroriserer Israel med sine raketter og fremkalder miljøkatastrofer med sin olie. Og forude venter landkrigen med dens massedrab og den samme giftgas, som Saddam Hussein brugte for nogle år siden mod iranerne og kurderne, uden at det dengang

førte til voldsomme protester endsigse indgreb fra de stater, der nu har grebet til våben for Kuwait.

Også vi anser det for afgørende, at Kuwait får sin selvstændighed tilbage, men krigen med alle dens rædsler er det samme som at slå patienten ihjel under den operation, der skulle helbrede ham. I stedet for en dansk indsats i krigen, som et stort flertal her åbenbart ønsker, finder SF, at Danmark burde arbejde for, at krigen bringes til ophør.

Det kan ske gennem en våbenhvile, men skal den gennemføres, må begge parter yde deres, ellers kan det ikke lade sig gøre. Og alternativet til en våbenhvile er altså krig til den bitre ende med alle de frygtelige følger, det får for mennesker og miljø og dem, der skulle befries, og helt uoverskuelige konsekvenser for de fremtidige forhold i regionen og måske i hele den arabiske verden.

Vi vil derfor i stedet for at opfordre til en dansk krigsindsats opfordre regeringen til at arbejde for, at FN's Sikkerhedsråd i stedet for at acceptere fortsat krig tilbyder våbenhvile på betingelse af, kunne man forestille sig, at der straks indledes forhandlinger om en pakkeløsning, hvis elementer alle må være bragt på plads inden for en bestemt tidsfrist. Som hovedelementer vil jeg pege på, at Irak trækker sig ud af Kuwait, at Iraks territoriale integritet til gengæld garanteres, og at der også ydes internationale garantier for Iraks adgang til havet. Videre at der indledes en kontrolleret nedrustning i hele regionen, herunder gennemførelse af et forbud mod atomare, kemiske og andre masseødelæggelsesvåben, og at de udenlandske tropper trækkes bort fra regionen i takt hermed. Og endelig at der skabes sikkerhed for, at det palæstinensiske folk kan udøve sin selvbestemmelsesret i overensstemmelse med Sikkerhedsrådets resolutioner nr. 242 og nr. 338.

En sådan pakkeløsning vil være i alle parter interesse, både de allieredes og Iraks, arabernes og israelernes. Det er klart – indrømmet – at i en vis forstand kobles her en række problemer sammen; det er man bare nødt til, hvis man ikke foretrækker en langvarig, ødelæggende krig.

I sanktionspolitikens periode kunne der være mening i slet og ret at forlange Saddam Husseins kapitulation. Indsatsen var til at overskue, det ville tage sin tid, men ellers var den til at overskue. Men nu er indsats og omkostnin-

[Gert Petersen]

ger så skyhøje – det er ikke indgået i drøftelsen her hidtil, har jeg bemærket, men jeg tror, alle må erkende, at de er skyhøje – at det ikke er prisen værd.

Skal krigen bringes til ophør, må krav kombineres med en form for tilbud, som ikke styrker aggressoren, men som kan bidrage til fredeliggørelse. Til gengæld tror jeg, at Irak ville have meget svært ved at afslå et sådant grundlag. Og at ødelæggelse og kaos skal være en bedre løsning, det er for mig ufatteligt svært at forstå.

Poul Nødgaard (FP):

I 1930'erne så en hel verden passivt til, da Hitler oprustedes Tyskland, og passiviteten fortsatte, da han gik ind i Rhinlandet og underlagde sig Tjekkoslovakiet og Østrig. Alt for sent reagerede verden på denne fascistiske trussel mod friheden.

I 1990 viste en samlet verden, at den har lært sin lektie, da en ny tyran, Saddam Hussein, ikke alene lod sin enorme hær rulle ind over og udslette ministaten Kuwait, men også begik grusomheder mod civilbefolkningen, som man end ikke kan forestille sig. Så ville den civiliserede del af verden ikke længere se passivt til.

De Forenede Nationer vedtog hurtigt fordømmende resolutioner og forsøgte i første omgang via handelssanktioner at få Iraks vanvittige hersker til at fatte alvoren i resolutionerne, men han ville ikke forstå, at verden mente det alvorligt, og derfor måtte USA og dets allierede med FN's billigelse for 14 dage siden slå til med militær magt.

Siden har allierede styrker fra mere end 20 lande, deriblandt vore allierede i NATO, USA, Storbritannien, Frankrig, Holland, Belgien og Italien, kastet sig ud i en befrielseskrig for Kuwait. De har med aktiv handling vist Saddam Hussein, at den tid er forbi, hvor tyrannerne uden videre kan begå deres forbrydelser mod menneskeheden.

Men hvor er Danmark i dette spil? Ganske vist har vi sendt en enkelt korvet til området, men det er sket med den forholdsordre, at den skal holde sig uden for krigshandlingerne. Danmark har altså sendt et krigsskib til krigszonen med besked på ikke at blande sig i krigen, og det på trods af, at det pågældende krigsskib er fuldt rustet til at kunne deltage i den internationale allierede styrke.

Fremskridtspartiets mål med det beslutningsforslag, der i dag er til behandling, er ene og alene at få Folketinget til at indse, at forholdsordren til korvetten »Olfert Fischer« må ændres, så korvetten indgår på lige fod med de allieredes styrker og i samarbejde med disse yder en indsats i Golfområdet.

Fremskridtspartiet deler naturligvis ikke hr. Svend Aukens opfattelse af, at det står elendigt til med det danske forsvar. Tværtimod hører eksempelvis de danske F-16 piloter til blandt topeliten i NATO – det viser alle øvelser, som de har deltaget i. De har i øvrigt også gennemgået deres uddannelse i USA, og dermed ville de være godt rustet til at bistå deres amerikanske kolleger og kammerater i kampen mod Saddam Hussein, såfremt en af vore NATO-allierede skulle blive angrebet.

Fremskridtspartiet har med stor tilfredshed noteret sig, at et hospital i Holstebro er under klargøring, og at hospitalet snart vil kunne modtage sårede fra Golfen, ligesom afsendelsen af sanitetshold til brug ved et engelsk felt-hospital i Golfområdet blev vedtaget af et enigt Folketing.

Erfaringerne har vist, at der ikke er problemer med at bemane de her omtalte danske initiativer. Det viser – og det er glædeligt – at der i befolkningen er større forståelse for situationens alvor, end det sandsynligvis er tilfældet i det høje Folketing. Det er på høje tid, at Danmark markerer sit medlemskab af NATO ud fra devisen: Vi vil ikke alene nyde, men vi vil også yde.

Med den positive udvikling i Østeuropa var mange politikere så småt begyndt at tale om, at vort forsvar skulle på en alvorlig slankekur, men den seneste udvikling i Sovjetunionen, i de baltiske lande samt i Golfen må få alle ansvarsbevidste danske politikere til at forstå, at vi skal have et stærkt forsvar, og at dette skal arbejde tæt sammen med NATO.

Fremskridtspartiet vil i dagens debat med særlig interesse følge regeringens holdning til vort beslutningsforslag og forhåbentlig få noget konkret at vide om regeringens eventuelle initiativer, såfremt Tyrkiet, som er vores NATO-allierede, skulle blive angrebet af Irak.

Jeg skal ikke forsøge at forlænge debatten, men blot sige, at det er mit faste indtryk, at den danske befolkning forventer en markant og positiv holdning til vort forsvar og den rolle, det

[Poul Nødgaard]

skal spille, ikke alene i vort eget lands forsvar, men også til forsvar for den del af verdenssamfundet, som Danmark har valgt at tilslutte sig.

Med disse ord skal jeg anbefale mit partis beslutningsforslag til Folketingets velvillige behandling og forhåbentlig også hurtige vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Sønderby (V):

Bemærkningen, som vi er meget enige i, om, at man skal yde, før man kan nyde, får mig til at komme med en enkelt bemærkning om diskussionen om besparelser.

Nu kan jeg selvfølgelig have læst finanslovsforslaget lidt hurtigt, men der står i hvert fald, at man skal spare 10 pct. på Forsvarsministeriets konto, og at man så laver nogle investeringer ud over det.

Det får mig til at sige, at samme dag eller dagen efter stiller man forslag om besparelser på trecifrede tal, samtidig med at man siger herfra, at vi skal opfylde vores fulde medlemskab af NATO, og at vi skal yde, før vi kan nyde.

Nu er vi altså nogle stykker, der har taget ansvaret for forsvaret over en årrække ved at lave forsvarsforlig, og det har vi også gjort sammen med Socialdemokratiet. Da vi lavede det sidste forsvarsforlig med Socialdemokratiet, blev det af Fremskridtspartiets daværende gruppeformand udtalt, at det var et marskandiserforlig.

Et stort flertal her i Folketinget har trods alt løbende holdt forsvaret intakt, også selv om det fra nogle sider er blevet sagt, at det ikke var så godt, som det skulle være. Det skal vi ikke tage diskussionen om her, men det korte af det lange er, at der foreslås en række besparelser på Forsvarsministeriets konto, samtidig med at man nu vil øge indsatsen.

Vi vil også gerne være med til, hvis der var et flertal for det, at øge indsatsen i Golfen, men det er der ikke på nuværende tidspunkt, og vi føler os altså mere forpligtet over for dem, vi er i forlig med, end over for dem, der foreslår besparelser på Forsvarsministeriets konto.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Desværre er jeg nødt til at gå op en gang til og irettesætte hr. Sønderby.

Det, han står og taler om, er faktisk den generelle besparelse, vi har foreslået på hele finansloven, og det er en nedsættelse af lønningerne generelt samtidig med en hævnning af den skattefrie bundgrænse.

Men det har egentlig talt intet at gøre med, at vi siger, at der skal være færre soldater, tværtimod. Vi siger også, at der skal bruges flere penge på indkøb af moderne våben. Det står der helt klart og tydeligt.

Mon ikke vi skulle lade finansloven ligge til i morgen, for jeg kan godt love hr. Sønderby, at jeg ikke er gået med til, at vi laver nogen rettelser i forsvarsbudgettet, som vil forringe det danske forsvar.

Og angående de fine, forkromede forlig, regeringen har lavet med Socialdemokratiet: Det er da udmærket, at parterne synes, de er fine og forkromede. Vi kan blot se, at der har været en generel nedskæring gennem alle de år, hvor regeringspartierne har lavet forlig med Socialdemokratiet. Det er der vist ikke nogen der kan benægte.

Arne Melchior (CD):

CD har al sympati for det beslutningsforslag, vi her behandler. Vi kan støtte det, og vi kan kun beklage, at det ikke kan opnå flertal.

Jeg vil godt udtale en til beundring grænsende sympati for forsvarsministerens situation, da han på regeringens vegne skulle svare på dette beslutningsforslag. Jeg synes, han klarede det fornemt. Jeg kunne forestille mig, at følelserne brydes i ham. Også derfor sympatien.

Ja, vi har jo en krig gående i Golfen, og da vi for nogle dage siden diskuterede og på én dag ved tre behandlinger gennemførte den humanitære støtte fra dansk side, blev det her fra talerstolen diskuteret, på hvilket tidspunkt denne krig brød ud. Der er stadig nogle, det ikke er gået op for. Så sent som i går skrev Politiken i sin ledende artikel, at krigen var brudt ud for 14 dage siden. Det er sandelig på tide, at selv lederskribenter ved den avis finder ud af, at krigen altså startede den 2. august i fjor, og at der ikke er tale om hævn eller gengældelse, men om forsvar og modangreb.

Nu taler hr. Gert Petersen om en overflødig krig, og jeg er sikker på, at hr. Gert Petersen vil mene, at enhver krig er overflødig. Jeg skal minde om, at både hr. Gert Petersen og jeg har levet i en tid, hvor der blev ført en nødvendig

[Arne Melchior]

krig. Krig kan både være retfærdig og nødvendig og kan – som Weekendavisens chefredaktør, Tøger Seidenfaden, har givet udtryk for – endda være velsignelsesrig. Men det er selvfølgelig altid en vurdering, hvad der ville være sket, hvis krigen ikke var blevet ført.

I 1930'erne, som Fremskridtspartiets ordfører ganske rimeligt henviste til, var der sandelig også masser, også af det, man kalder brede, folkelige bevægelser, der gik imod, at man skulle erklære Adolf Hitler krig, og det var jo de allierede, der erklærede ham krig. Vurderingen var, at man ikke kunne ofre titusinder, endsige hundredtusinder af menneskeliv.

Hvad blev resultatet af, at man tøvede så længe? Det blev rundt regnet 45 millioner menneskeliv. Men det er selvfølgelig en vurderingssag, hvordan det ville være gået, hvis man havde disponeret anderledes.

Den omstændighed, at man ikke har reageret tidligere, kan jeg ligesom hr. Gert Petersen godt forarges over. Man reagerede altså heller ikke, da det gjaldt Østrig, og da det gjaldt Tjekkosllovakiet, men det var ingen grund til ikke senere at reagere.

Og så siger hr. Gert Petersen: Er det prisen værd? Ja, var det prisen værd, da de allierede tillige på vore vegne bombarderede snesevis af tyske byer ned til grunden, hvorved mange gamle og mange børn og mange uskyldige og mange retfærdige og gode mennesker omkom? Var det prisen værd? Det var det desværre, fordi det var en uomgængelig nødvendighed. Ingen kan benægte, at det står i Saddam Husseins magt at udrydde massevis af mennesker, mange, mange flere, end der formentlig vil gå med i de aktioner, der nu er i gang.

Nuvel, der er jo ingen, der venter på vores indsats dernede, heldigvis klarer de sig uden. Men skulle der blive bud efter os, så håber jeg, at regeringens overvejelser vil føre til, at man foreslår Folketinget, at vi skal gå videre. Allerhelst skulle vi naturligvis gøre det af egen trang. Allerhelst skulle vi i det mindste finansielt stille op, således som England forleden dag har foreslået det. Og allerhelst skulle vi vise besættningen på »Olfert Fischer« den respekt og også vise vort land og os selv den respekt, at vi ikke lusker af, når andre mennesker, hvis liv er nøjagtig lige så værdifulde som vores, stiller op for at forsvare interesser, som også er livsvigtige og hellige for os.

(Kort bemærkning).

Gert Petersen (SF):

Ja, jeg kender godt dette polemiske trick – jeg prøver selv ikke at benytte mig af det – at man tillægger modparten et synspunkt, som modparten ikke har, og derefter holder man en stor retorisk tale imod det synspunkt.

Hr. Arne Melchior er sikker på, at Gert Petersen anser alle krige for overflødige. Jeg har ganske vist skrevet ved adskillige lejligheder, at jeg ikke anså den væbnede modstand mod Hitler for overflødig. Det har jeg sagt og skrevet ved adskillige lejligheder. Der kan være yderste omstændigheder, hvor det er nødvendigt at gribe til våben.

Jeg vil lige notere, fordi hr. Arne Melchior kom ind på det, at ofringen af hundredtusinder af kvinder og børn under luftbombardementer ikke var prisen værd, for det førte ikke til allieret sejr. Det var ikke det, der sikrede den allierede sejr. Det har man fundet ud af bagefter. Det svækkede ikke den tyske krigsindsats. Men det er klart, at den militære indsats mod Tyskland var nødvendig; ellers havde Europa set anderledes uhyggelig ud i dag.

Når jeg siger, at denne krig er overflødig, så hænger det sammen med, at for første gang i verdenshistorien var hele verdenssamfundet gået sammen om en handelsblokade, om sanktioner, som netop, fordi alle var enige om dem, kunne gøres meget effektive og følelige, men de ville tage tid, det vidste man på forhånd.

I den amerikanske Kongres har tidligere generalstabschefer – de bliver altid så kloge, når de er tidligere – udtalt, at der skulle gå 12-18 måneder, før sådanne sanktioner virkelig ville få effekt, og til den tid måtte man så se, hvordan det så ud. Flere af dem mente, at Saddam Hussein ville være knækket til den tid.

Det var da også grunden til, at 47 ud af 100 amerikanske senatorer indtog det standpunkt – som jeg åbenbart må forstå at hr. Arne Melchior opfatter som antiamerikansk – at stemme imod at give præsidenten fuldmagt til at starte krigen. De havde nøjagtig det samme synspunkt som jeg, at her skulle de fredelige sanktioner have tid til at virke. At starte en krig nu var at starte en overflødig og ikke mindre grusom krig.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg kender også det fif – det trick tror jeg hr. Gert Petersen talte om – at kalde en tale for retorisk. Det er i og for sig et sludderudtryk i sig selv.

Min tale var ikke mere retorisk end hr. Gert Petersens. Jeg kender også det trick at nævne stemmetallene i Senatet og hver gang undlade at nævne stemmetallene i Repræsentanternes Hus, hvor der var ca. 75 stemmers forskel mellem ja og nej.

Jeg noterer med glæde, at hr. Gert Petersen bekræfter, at han anser den anden verdenskrig for absolut uundgåelig, nødvendig og retfærdig. Men det var der altså masser af andre der på det tidspunkt, hvor den startede, ikke mente, således som hr. Gert Petersen ikke mener det om den nuværende krig.

Det er naturligvis en vurderingssag, hvilke ulykker der ville være sket, hvor meget større eller mindre de ville være blevet i forhold til det, man har gjort nu, hvis man handlede anderledes.

Jo, jeg er overbevist om bombningernes nødvendighed i den anden verdenskrig, for derved opstod der ikke efter den anden verdenskrig som efter den første en dolkestødslegende, og derved blev Tyskland totalt besejret.

Det er naturligvis tragisk, at befolkninger ofte må lide på grund af skrupgale, indtil sindssyge grænsende beslutninger, visse ledere i visse lande somme tider tager. Men jeg tror, det var nødvendigt. Og jeg tror, at både Churchill og Roosevelt har været fuldt på højde med situationen og fuldt så etisk tænkende og medmenneskeligt tænkende som vi andre, når de vurderede, at det var nødvendigt.

Så taler hr. Gert Petersen om, at det kunne have ventet et eller halvandet år til. Jamen så havde alliancen med garanti ikke holdt, så havde stemningen ikke holdt. Så ville denne populistiske stemning: Åh, lad os ikke risikere nogle tusinde mennesker, meget nemt have kommet til at koste det hundredfoldige, indtil det tusindfoldige.

Derfor er det godt, at der i spidsen for visse nationer står besindige mennesker med overblik, som kan vejlede de befolkninger, som naturligvis ikke kan have helt samme indsigt som dem, der sidder med alle informationer og sidder med ansvaret.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Et enkelt spørgsmål til hr. Gert Petersen, der sagde, at det gjaldt for stort set alle generalstabschefer, at når de først var gået af, så blev de meget klogere. Så vil jeg godt spørge: Gælder den samme regel også for partiformænd, der går af?

(Kort bemærkning).

Gert Petersen (SF):

Det sidste spørgsmål kan besvares meget hurtigt og meget nemt: Nej!

Så tilbage til sagen. Hr. Arne Melchior ved udmærket godt, at det er Senatet i USA, der er mest interessant, når det drejer sig om udenrigspolitik. Det er det særlige udenrigspolitiske kammer, om jeg så må sige, og det er også her, den udenrigspolitiske ekspertise findes. Her var der altså 47 pct., der stemte imod at give præsidenten den fuldmagt, som jeg også beklager at et lille flertal desværre gav ham.

Diskussionen om luftbombardementerne af tyske byer og betydningen af det for den anden verdenskrig bølger blandt historikerne. Jeg vil holde på, at det er den mest udbredte opfattelse, at disse bombardementer ikke bidrog ret meget til Tysklands nederlag.

Men det var nu noget andet, der kaldte mig herop. Det var, at hr. Arne Melchior siger, at Gert Petersen erkender altså, at anden verdenskrig var uundgåelig. Ja, det erkender jeg, ikke i dette øjeblik, men det har jeg jo skrevet om adskillige gange.

Jeg vil godt minde om, at i 1935 angreb Mussolini Etiopien, det daværende Abessinien, og i den anledning rejste der sig en stærk stemning for en oliebojkot af Italien. Det var tilfældigvis især, hvad skal vi sige venstresiden, som gik ind for oliebojkotten, ikke mindst det britiske arbejderparti. Højresiden i europæisk politik var imod, og som følge deraf blev oliebojkotten ikke til noget, og som følge deraf kunne Mussolini med sindsro erobre Abessinien og Hitler kunne føle sig opmuntret til at gå i hans fodspor.

Hvis nu den oliebojkot var blevet effektiv, hvis den var blevet besluttet af Folkeforbundet og Italien var løbet tør for olie – og det ville Italien – så havde det abessinske eventyr været slut for Mussolini, og der havde været lagt en

[Gert Petersen]

meget stærk dæmper på de tyske revanchister. De kunne være bremsede med fredelige midler. Men fordi man ikke turde bruge den fredelige boykot midt i trediveerne blev krigen uundgåelig, desværre.

Jørgen Estrup (RV):

Den 31. august sidste år besluttede vi her i Folketinget at sende korvetten »Olfert Fischer« til Golfen for at deltage i blokadeopgaver. Grundlaget var FN-resolution nr. 665 og den opfordring, der var til medlemslandene i den resolution. »Olfert Fischer« skulle udtrykkelig være ikkekrigsførende, helt i overensstemmelse med aktionens karakter og FN's resolution. Vi mener i Det Radikale Venstre fortsat ikke, at »Olfert Fischer« skal være krigsførende.

Jeg synes, at lejligheden byder sig nu til at få gennemhullet nogle myter, som trives i en del af pressen og i et vist omfang også i denne folketingsal, nemlig at krigen er besluttet af FN.

FN's resolution nr. 678 siger intet om krig eller anvendelse af militære aktioner. Den siger derimod, at man autoriserer medlemslandene til at bruge de nødvendige midler. Og hvad der så er de nødvendige midler, overlader man til medlemslandene.

Man kan selvfølgelig godt, som nogle har sagt her i dag, sige, at krigen var ulykkelig, men den var nødvendig. Jeg er uenig, og vi er uenige i Det Radikale Venstre. Krigen var ikke nødvendig. Det var desværre en forhastet beslutning, og det gav jeg allerede den 17. januar udtryk for i min ordførertale.

Det var et synspunkt, der allerede på det tidspunkt havde været genstand for voldsom drøftelse i den amerikanske befolkning og i den amerikanske Kongres. Man kan, som hr. Arne Melchior gav udtryk for, have forståelse for det dilemma, USA's præsident var i, og der skal ikke fra min side lyde nogen kritik af den beslutning, USA tog. Det var en legitim beslutning på baggrund af FN-resolutionen. Det gør ikke beslutningen rigtig, men det gør den legitim.

Men det betyder altså ikke, at vi andre behøver at være enige med de 53 medlemmer af USA's Senat, der stemte for. I Det Radikale Venstre er vi tværtimod enige med de 47, som stemte imod, og derfor er vi også imod dette beslutningsforslag.

Krig er det yderste middel i en konflikt, og det kan kun forsvares, hvis alle fredelige muligheder er udtømt. Næsten halvdelen af den amerikanske Kongres mente, at det var de ikke, og den opfattelse deler vi som sagt i Det Radikale Venstre.

Danmark skal ikke tage medansvar for en krig, hvis nødvendighed endnu ikke var fastslået. Men vi skal være solidariske med det verdenssamfund, som ønsker Irak ud af Kuwait, og det er vi ved at leve op til FN's resolutioner. Derfor varetager »Olfert Fischer« blokadeopgaver, så længe FN ønsker blokaden opretholdt. Derfor sender vi et lægehold til Saudi-Arabien. Derfor åbner vi militærhospitalet i Holstebro. Derfor hjælper vi flygtninge med 35 mio. kr. eller mere, hvis der bliver behov for det. Og derfor har vi allerede erklæret os parat til at støtte en fredsbevarende aktion.

Men vi hjælper ikke freden ved at være symbolsk deltager i en krig, som ikke var nødvendig, og som vi derfor er uenige i.

Lysholm Christensen (KRF):

Da Kristeligt Folkepartis ordfører ikke kan være til stede, skal jeg sige følgende på partiets vegne:

I henhold til FN-resolutionen om blokade af Irak og deraf følgende beslutning her i Folketinget har korvetten »Olfert Fischer« udført et godt stykke arbejde i Golfen. Korvetten og dens besætning har effektivt håndhævet sanktionerne, et job, som anerkendes internationalt, og som også bør påskønnes fra denne talerstol.

Det er meget beklageligt, at disse sanktioner ikke var tilstrækkelige til at få Saddam Hussein til at forlade Kuwait, men Kristeligt Folkeparti ser for tiden ingen grund til at ændre den forholdsordre, der er givet for korvetten »Olfert Fischer«. Vi mener ikke, at besætningen for nærværende skal løse andre opgaver end dem, de allerede er blevet pålagt. Derimod støtter vi fuldt ud de initiativer af humanitær art, vi fra dansk side er i færd med at iværksætte.

Konkluderende skal jeg blot sige, at vi ikke kan støtte det fremsatte beslutningsforslag.

Annette Just (FP):

Jeg vil gerne starte med at sige tak til forsvarsministeren, ikke blot for den glimrende tale, han holdt, men også fordi han erkendte, at korvetten »Olfert Fischer« fuldt ud er i stand til

[Annette Just]

at udføre en hvilken som helst opgave, Folketinget skulle finde på at sætte den til også i Golfområdet.

Men jeg forstod, at forsvarsministeren ønsker at vente med at tage det skridt at sige, at korvetten rent faktisk er et krigsskib og skal behandles som sådan. Forsvarsministeren vil gerne vente, indtil der er en anden situation. Det er ikke noget nyt, det har forsvarsministeren sagt flere gange, og så vidt jeg erindrer, blev det sagt første gang helt klart og tydeligt den dag, den 31. oktober sidste år, hvor vi besluttede at sende »Olfert Fischer« en tur ned til Golfen.

Så er mit spørgsmål til forsvarsministeren: Jamen er der ikke sket noget? Rent faktisk er den landbaserede krig også brudt ud. Det skete i aftes kl. 21 ifølge alle kilder i området. Det er ikke blot CNN, men også de officielle talsmænd, jeg taler om her. Faktisk er grænsen mellem Saudi-Arabien og Kuwait blevet et center også for landkrigen i nattens løb. Så er det, jeg spørger: Jamen er der ikke sket så meget, at vi i det mindste må tage denne sag op igen?

Jeg giver de mange helt og aldeles ret, der siger: Jamen vi skal stå sammen her i Danmark. Men vi skal så sandelig også stå sammen med vores allierede, ikke blot i FN, men så sandelig også i NATO.

Det blev sagt af hr. Trøjborg, at det er glimrende, at »Olfert Fischer« kan håndhæve blokaden. Jeg stiller mig nu lidt tvivlende over for, hvor mange handelsskibe der vil komme ind.

Jeg forstår, at Socialdemokratiet ønsker at stramme det så meget, at ingen danske skibe må komme ind, selv om det er med våben til de krigsførende nationer. Det er dog en heltemodig indsats! Det beviser, at Socialdemokratiet ønsker at lade alle andre gøre det beskidte arbejde og få beskidte hænder af det, mens vi sender et par kroner til lidt lægehjælp og til lidt sanitære foranstaltninger. Det kan jeg ikke være imponeret over.

Vi er alle sammen enige om, at selvfølgelig skal vi hjælpe dem, der er blevet såret. Vi er alle sammen enige om, at selvfølgelig skal der hjælpes ved miljøkatastrofer. Det er bare ikke det, det her drejer sig om.

Hr. Trøjborg siger også, at krigen er kørt af sporet. Jeg er frygtelig ked af at måtte minde hr. Trøjborg om, at den eneste, der har prøvet at køre krigen af sporet, faktisk er lederen af Socialdemokratiet – for ikke at nævne navne på nogen, der ikke er her.

»Olfert Fischer« skal hverken ud at føre ørkenkrig, eller hvad der ellers er blevet nævnt af mærkelige ting. Vi har fået bekræftet af forsvarsministeren, at »Olfert Fischer«s besætning og for den sags skyld F-16's besætninger er rigeligt uddannet til det og sagtens vil kunne klare sig, hvis det bliver nødvendigt.

Det glæder mig da i det mindste, at hr. Trøjborg til sidst siger, at han godt vil følge udviklingen i Golfkrigen. Jamen hvor meget skal der være af udvikling?

Hr. Helge Adam Møller fra De Konservative ønsker, at »Olfert Fischer« skal være mere aktiv, og dertil kan jeg kun sige tak. Det er egentlig også mit indtryk, at regeringspartierne har været lidt i klemme, fordi de, som hr. Sønderby så klart udtrykker det, sidder fast i et forsvarsforlig og ikke rigtig kan røre sig. Det er måske også en af grundene til, at jeg kommer med forslaget, da det ikke lykkedes mig at få regeringen til at gøre det.

Jeg giver hr. Helge Adam Møller fuldstændig ret i, at vi ikke kan vinde nogen krig med én lille korvet, men det er et signal om solidaritet i FN, og det er det, vi har brug for at sende på nuværende tidspunkt.

Hr. Sønderby er meget glad for, at vi har sendt »Olfert Fischer« af sted den 31. august 1990. Jeg er lige ved at sige, at som sædvanlig siger han: Men Fremskridtspartiet stemte jo imod. Ja, og allerede den 31. august 1990 gav jeg en meget fin forklaring på, hvorfor vi gjorde det: fordi vi var utilfredse med den forholdsordre, »Olfert Fischer« fik med derned. Jeg sagde: Vi tror ikke på, at Folketinget, når situationen bliver skærpet, vil være villig til at lave om på den forholdsordre. Jeg er frygtelig ked af at måtte konstatere, at vi endnu en gang har fået ret.

Så beklager hr. Sønderby sig lidt over, at formanden for Korporalforeningen har givet udtryk for, at han heller ikke mener, at korporaler og menige er godt nok uddannet. Jeg kan blot til oplysning fortælle hr. Sønderby, at han er blevet irettesat gevaldigt af foreningen, som han skulle være formand for, og det ser ud til at han ikke vil være formand så forfærdelig meget længere.

Jeg er lige ved at sige, at hr. Gert Petersen er den mest ærlige modstander af dette her, det er til at tage at føle på, og vi skal jo heller ikke repræsentere samme partier. Han siger, at krigen

[Annette Just]

er overflødig, og at man bare kunne have forhandlet lidt mere. Jamen man forhandlede, og man forhandlede, og der kom forslag, og der kom det ene og det andet. Til sidst blev stakkels Perez de Cuellar også sendt ned, og han så lettere rystet ud, både da han kom, og da han gik, fordi han ikke fik noget ud af det.

Jeg tror ikke på, at der kan komme noget fornuftigt ud af det rædselsregime, Saddam Hussein har skabt. Jeg tror fuldt og fast på de rapporter, vi har fået om, at ønsket var at samle hele det arabiske område under Saddam Hussein. Det er ikke kun rapporter, der er kommet fra USA. Det er såmænd sagt direkte i hans egne taler.

Hr. Gert Petersen siger, at det er forfærdeligt, at bombardementerne ødelægger en masse i Kuwait. Ja, det gør de, de ødelægger en masse militære installationer, og der ryger også civile. Jeg tror ikke, at der er nogen, der vil benægte det, men man gør i hvert fald sit yderste for, at det bliver færrest mulige.

Og så skal man altså ikke glemme, hvor meget der var blevet ødelagt i Kuwait af irakerne inden den tid, altså i den periode, hvor Irak havde brugt krigens våben, mens alle andre sad og sagde: Lad os forhandle, lad os forhandle. Jeg tror ikke, jeg behøver at fortælle hr. Gert Petersen, hvor meget der reelt blev ødelagt, ikke blot materielt, men så sandelig også menneskeligt inden det tidspunkt.

Jeg tror ikke på, at man i dag kan sige, at vi bare skal have våbenhvile, for så vidt jeg kan læse mig til og lytte mig til, er der snart ikke den statsleder eller den formand for en større forsamling, der ikke har sagt: Lad os prøve at finde en fredelig løsning på denne sag. Det lykkedes ikke, hr. Gert Petersen. Jeg er lige så ked af det som alle andre, men nu må det få en ende, og så må Saddam Hussein altså betale prisen.

Hr. Gert Petersen mener ikke, at det er prisen værd, en handelskrig var nok. Som det allerede er blevet sagt, havde det måske været et år eller halvandet, før den var totalt gennemhullet. Vi ved alle sammen, at Iran var på vej til at gennemhulle boykotten af Irak, så det giver jeg ikke meget for.

CD's hr. Arne Melchior vil jeg nøjes med at sige tak, fordi han støtter os i denne sag, hvad jeg også forventede.

Til De Radikales hr. Jørgen Estrup, der sagde, at »Olfert Fischer« ikke skal være krigsfor-

rende, vil jeg sige, at det er den heller ikke i dag. Det var også begrundelsen for, at vi stemte imod i sin tid. Det har jeg været inde på. Det er, for ikke at sige det alt for hårdt, yderst pinligt, at Danmark har ét krigsskib dernede – og vi ved, det er topmoderne; det vil kunne klare sig glimrende på alle måder: til beskyttelse, til at sørge for bevogtning og lignende – og dog må »Skrækelige Olfert« ikke komme i nærheden af noget, der bare kunne ligne action.

Hr. Jørgen Estrup siger, at alle fredelige muligheder ikke var opbrugt. Min opfattelse er i hvert fald, at de var opbrugt, og det er trist. Men dette er ikke, som hr. Jørgen Estrup også sagde, en amerikansk aktion. Det er og bliver en FN-aktion, og det kan vi kun sikre os ved, at flest mulige FN-lande deltager i aktionen.

Hr. Lysholm Christensens kommentar om humanitær hjælp må vist dækkes ind af noget af det andet.

(Kort bemærkning).

Trøjborg (S):

Jeg betvivler ikke fru Annette Justs og hendes partis holdninger i denne sag, men jeg stiller mig tvivlende over for, om der er egentlig gennemtænkt konsistens i argumentationen, og om der er vilje til at opfatte, hvad der er blevet sagt fra talerstolen og i øvrigt om den alvorlige situation, vi behandler her.

Man påstod, at jeg skulle have sagt, og at det var mit partis formands ansvar, at krigen var kørt af sporet. For det første må det være en misforståelse, og dernæst har det ikke nogen som helst referencemuligheder fra fru Annette Justs side.

Det, Socialdemokratiet har sagt, er naturligt, at det danske forsvar har en god og en høj kvalitet – vi havde heller ikke deltaget som forsvarsforligspartner, hvis vi ikke syntes, det var udrustet til at løse de opgaver, det danske forsvar skal løse – og det, vi har understreget, er, at det kan det danske forsvar. Det kan selvfølgelig også løse videregående opgaver, hvis det får videregående udstyr og træning, men det er ikke det, vi har haft til debat, og det har ikke noget at gøre med, at krigen er kørt af sporet.

Fru Annette Just sagde, at det er meget vigtigt, at vi viser solidaritet over for NATO. Men samtidig sagde fru Annette Just i sit indlæg, at dette her er ikke en USA-aktion, men en FN-aktion.

[Trøjborg]

Dette her har intet med NATO at gøre, men det har lige præcis noget med det at gøre, som hr. Jørgen Estrup var inde på i sit indlæg: det er en FN-bemyndiget aktion som udtrykt i resolution 678. Jeg vil gerne understrege over for fru Annette Just, at det er vigtigt ikke at blande en NATO-aktion og en FN-aktion sammen.

Endvidere sagde fru Annette Just, at hun var ikke imponeret over hr. Trøjborg og hans parti, der har talt om, at man skulle stramme op på de danske bestemmelser for så vidt angår våben-transporter. Dertil vil jeg gerne svare, at jeg bestemt ikke er imponeret over lande, der er i en situation, som Tyskland er i for øjeblikket, hvor det afsløres, at tyske virksomheder har været med til at forsyne den krigsindustri, der nu truer de allierede styrker.

Sådan en situation tror jeg ikke vi er i i Danmark – det holder jeg for givet at vi ikke er - og det synes jeg bestemt der er grund til at glæde sig over. Og der er bestemt grund til ikke at være imponeret over stater, der har medvirket til at eksportere våben til de krigsførende lande.

(Kort bemærkning).

Sønderby (V):

Nu vil jeg ikke diskutere med hr. Gert Petersen, om vi skulle have ventet et år til eller ej, for jeg tror lige så meget som hr. Gert Petersen på FN, og FN gav altså en bemyndigelse til de lande dernede, at de måtte bruge midler for at få Irak ud af Kuwait, og det er altså det, der er sket.

Det, jeg gerne vil sige her, er for så vidt til hr. Jørgen Estrup, for jeg glemte nok i mit indlæg at sige, at vi også håber, at den krig stopper hurtigst muligt, og at vi så også kan stille FN-styrker til rådighed. Vi har haft FN-styrker, og de har egentlig gjort en udmærket indsats mange steder. I den henseende har regeringen jo været meget tidligt på banen og sagt, at så snart der kommer det mindste ønske om det, er man klar til at sende styrker derned ud over den humanitære hjælp, man yder i øjeblikket. Jeg synes, det er vigtigt, at det også bliver sagt i denne diskussion.

Fru Annette Just sagde, at hun udmærket kunne forstå, at Venstre sad fast i et forsvarsforlig. Nej, Venstre sidder ikke fast, Venstre står ved et forsvarsforlig. Det er en forskel. Og det kunne jo være, at Fremskridtspartiet, hvis man ikke havde haft den telefonsvarerdebat for år

tilbage, kunne have været med i det forsvarsforlig. Nu kom man altså ikke med.

Vi står altså ved det forlig, men jeg er da tilfreds med, som jeg citerede før, at en af Socialdemokratiets ledende folk, hr. Hjortnæs, har sagt, at man skal lade være med at lukke nogen døre på nuværende tidspunkt. Nej, man skal ikke lukke nogen døre, for der kan komme en ny situation – det var lige bestemt det, forsvarsministeren sagde – der gør det nødvendigt at tage det op igen, og det håber jeg så også vi kan gøre i den forsvarsforligsgruppe, som vi er medlemmer af.

Det kan godt være, at jeg ikke fik trukket fra og lagt sammen helt rigtigt i første omgang, men det står stadig væk klart, at det er temmelig store beløb, man skal skære ned på forsvaret med. Det forsvarsforlig, som vi lavede med Socialdemokratiet sidst, blev respekteret både af det danske forsvar og af vore NATO-tilhængerne. Og derfor har vi, som situationen ser ud i landene rundt omkring os, ikke på nuværende tidspunkt planer om at skære.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Nu er der jo ikke stor grund til at være forbløffet over, at Fremskridtspartiet og Det Radikale Venstre ikke er enige i disse spørgsmål. Hvis det modsatte havde været tilfældet, havde det nok givet en vis eftertænsksomhed hos os begge to.

Men jeg synes på den anden side, at jeg ikke kan lade det stå uimodsat eller i hvert fald uden kommentarer, som fru Annette Just sagde om, at det var pinligt, at vi havde »Olfert Fischer« med den nuværende opgave i Golfen og ikke involverede den mere direkte. Jeg går ud fra, det var af samme grund, at Fremskridtspartiet stemte imod, og fru Annette Just nikker.

Det, fru Annette Just siger, er altså, at det er pinligt, når Danmark lever op til FN's Sikkerhedsråds resolutioner. Det synes jeg er for galt. Og jeg synes, at man i Fremskridtspartiet skal gøre sig klart, om man egentlig bakker op om FN, eller om man mest bakker op om sine egne synspunkter. For i realiteten er det, fru Annette Just siger, at hvis FN's resolutioner ikke svarer til, hvad Fremskridtspartiet synes, har man tænkt sig at stemme imod.

Det fører mig til det andet, jeg vil sige. Jeg har også undret mig over, hvorfor NATO skal

[Jørgen Estrup]

blandes ind i dette beslutningsforslag. Det er en FN-aktion, man har talt om. Spørgsmålet er, i hvilket omfang det var en autorisation, og det har jeg gjort rede for.

Men det, som fru Annette Just burde solidarisere sig med, er Kina, Sovjetunionen og en række andre FN-lande og ikke kun USA, som det tilsyneladende hele tiden ligger bag ved de udtalelser, der kommer. Det synes jeg man skulle huske.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det kan jo undre mig, når jeg hører hr. Trøjborg meddele – vi kan jo lige så godt sige navnet, når hr. Trøjborg selv gør det – at hr. Svend Auken endelig ikke har blandet sig i denne sag, for det er immervæk hr. Svend Auken, der har sagt, at de danske soldater overhovedet ikke vil egne sig i en ørkenkrig – de trænger til stor optræning først. Men på det tidspunkt var der altså tale om korvetten »Olfert Fischer«, og jeg havde bragt frem, at man eventuelt kunne sende F-16 fly ned, hvis Tyrkiet blev angrebet. Jeg mener ikke, det er en sandt ørkenkrig, der er tale om, hverken når det gælder F-16 eller korvetten »Olfert Fischer«. Ingen af dem skal jo ud i ørkenen – forhåbentlig ikke i hvert fald.

Selvfølger er det en FN-aktion. Men hvem her i salen kan lade være med at tænke på, at NATO er involveret, hvis Tyrkiet bliver angrebet? Jeg tror ikke på, at nogen, der bare har fulgt den mindste smule med, har kunnet lade være med at tænke: Hvad sker der så? Og ergo er det også nødvendigt.

Hr. Trøjborgs bemærkning om Tyskland vil jeg i hvert fald undlade at kommentere, for jeg synes mildest talt, den var malplaceret.

Hr. Sønderby siger: Jamen vi står ikke i klemme, vi står bare ved vort forsvarsforlig. Hvor er det yndigt! Der er vel ikke nogen tvivl om, at vi i dag står i en ny situation. Vi står ikke i den samme situation, som vi gjorde den 31. august. Da var der ikke kommet det første angreb fra de allierede. Og rent faktisk er det sådan, at det første angreb på landjorden er blevet sat i værk netop i dag. Så der er ingen tvivl om, at det er en FN-sag – det har jeg heller aldrig nogen sinde benægtet. Jeg mener bare stadig, at vi må gøre noget for at have æren i behold.

Til slut vil jeg blot sige til hr. Jørgen Estrup, at jeg mener, det er en FN-resolution, og at vi derfor simpelt hen må have forandret den forholdsordre. Det var også det, vi sagde allerede den 31. august.

(Kort bemærkning).

Sønderby (V):

Fru Annette Just læser jo aviser og følger med i andre nyhedsmedier, så hun må vide, at Venstre gerne vil gå videre. Og derfor er det mærkeligt, at hun bliver ved med at køre på det. Men når vi har lavet en aftale med et parti, står vi altså ved den aftale.

Men noget, der får mig herop, er, at fru Annette Just lige før var så stolt over, at de stemte imod den 31. august. Jamen hvis hele Folketinget havde stemt imod den 31. august, så havde »Olfert Fischer« overhovedet ikke været i Golfen, og så kunne vi skamme os. Vi har været dernede og været med fra den 31. august til i dag til at løse de problemer, som vi er blevet bedt om at løse. Det vedtog et stort flertal i Folketinget, og det synes jeg vi kan være stolte over. Men hvis der opstår en ny situation, vil vi da i Venstre ligesom i andre partier gerne have en anden forholdsordre, og det må vi så drøfte. Det er det, jeg har henvist til, når jeg ligesom fremtrædende Socialdemokrater har sagt: Vi skal ikke lukke nogen døre – det kan være, det bliver nødvendigt at drøfte den sag.

Men da fru Annette Just fremsatte dette forslag, vidste fru Annette Just godt, det ikke var muligt. Det kan da være, det bliver muligt. Det håber vi da også i Venstre. Men vi står ved den aftale, vi har indgået med Socialdemokratiet.

Forsvarsministeren (Enggaard):

Jeg skal kun gøre nogle få bemærkninger i anledning af beslutningsforslaget, som jeg jo har kommenteret ved indledningen af denne debat.

Jeg takker for de venlige bemærkninger, der er kommet til mig – de, jeg kan næsten sige medfølgende bemærkninger eller i hvert fald forstående bemærkninger om en vanskelig opgave. Og det er faktisk en temmelig vanskelig opgave, for det gælder jo nogle ting, som er noget værd. Det gælder spørgsmålet om vores helt overordnede brede enighed om udenrigspolitik. Det er noget, der er værd at værne om, og det glæder mig derfor også, at debatten i dag

[Forsvarsministeren]

trods sit klart politiske præg tydeligvis ikke har haft til hensigt at splitte; det har vi nemlig ikke brug for. Vi har brug for, at vi nok kan diskutere nogle synspunkter med hensyn til, hvad vi kan eller bør i en sådan situation, men ikke at vi sætter en enighed over styr.

Jeg er vel klar over, hvor farligt et område dette her er, for når man diskuterer grader af engagement i en sag, kan det jo nemt komme dertil, at debatten i sig selv giver et indtryk af, at der er en større uenighed, end der faktisk er, og jeg appellerer også til, at det ikke bliver resultatet.

Jeg tænker også på, at jeg netop har erfaret, at min franske kollega i går måtte vige sin post som forsvarsminister på grund af en intern diskussion i Frankrig om grader af engagement, men, må jeg indrømme, på et helt andet niveau end det, vi diskuterer fra dansk side, men alligevel i princippet en diskussion, som selvsagt føres i en række lande. Og det kan næppe være anderledes – det er vel naturligt, at en sådan diskussion føres – men det må ikke sætte den brede enighed over styr.

Jeg noterede mig dernæst, at der hos flere ordførere – f. eks. hr. Trøjborg og hr. Lysholm Christensen – var et tonefald i debatten, som gjorde opmærksom på, at man forbeholder sig, at der kan komme en udvikling, som vi ikke i dag kan tage hensyn til, fordi vi ikke kender den. Jeg skal være den første til at sige, at hver dag i denne ulykkelige krig har sine overraskelser, sine uventede begivenheder: Angrebet på Israel, flytningen af fly til Iran og andre dispositioner, som vel ikke engang de utvivlsomt meget kyndige militære kommentatorer i massemedierne ville være i stand til at forudse dagen før de fandt sted.

Derfor tror jeg, det er vældig godt, som jeg også lyttede mig til i denne debat at ordførerne og dermed partierne siger, at der kan være en situation i morgen eller i overmorgen, hvor vi må nyvurdere graden af engagement også i forhold til det gode skib »Olfert Fischer«, der kan få opgaver af forskellig art, som vi måtte ønske at bede dette skib om at udføre ud over den, som det i øjeblikket udfører på FN's vegne, og som vi jo stort set alle sammen er enige om.

Jeg skal sige til hr. Poul Nødgaard, som i sit indlæg var inde på spørgsmålet om, hvad vi skal gøre, hvis Tyrkiet bliver angrebet af Irak, at det egentlig er en ganske anden diskussion

end den, der hviler i det foreliggende beslutningsforslag, men kun for en ordens skyld, for at der ikke kan sluttes modsætningsvis, sige, at NATO-solidariteten efter regeringens mening er meget væsentlig, og at vi heller ikke gennem en debat om denne sag bør sætte spørgsmålstegn ved det; det kunne være et forkert signal at give til omverdenen. Men en diskussion af rækkevidden af NATO-pagtens § 5 ligger efter min opfattelse uden for det, som vi egentlig diskuterer her i dag, men for en ordens skyld: der må ikke være tvivl om regeringens holdning i det spørgsmål.

Endelig til det, som jo også er blevet et udtryk, der er gået igen i denne diskussion, at »Olfert Fischer« ikke skal luske af. Det var hr. Arne Melchior, der mindede os om dette udtryk. I den forbindelse kan vi i fællesskab notere os, at det jo heller ikke er det, der er sket. Det udtryk har egentlig ingen steder hjemme i den forstand andet end som en tænkt situation. Det, vi har besluttet os til med stor bredde, er, at »Olfert Fischer« bliver i området, løser sine opgaver, som FN har anmodet om det, og derigennem stadig gør en værdifuld indsats.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg ville ikke tidligere under debatten forlænge de korte bemærkninger række, men jeg vil gerne i anledning af hr. Gert Petersens betragtninger om Mussolinis overfald på det daværende Abessinien – altså at det ville være gået sådan og sådan, Italien ville været løbet tør for olie og måtte derfor have tabt krigen – sige, at det er altså kun hvis, såfremt, ifald. Man kan jo i virkelighedens liv ikke spille stykkerne om og give anden akt en anden udvikling. Mon ikke Tyskland og Spanien ville have fundet ud af at skaffe ham den olie, han havde brug for, med nogle af de internationale sjakrere? Det kan højst være en formodning.

Endvidere siger hr. Gert Petersen, at tålmodigheden ikke har været lang nok fra allieret side. Sjovt nok kom han i sit indlæg ind på en række forhold, som kunne tyde på, at han mente, den havde været alt for lang, da han omtalte giftgasmordene fra Saddam Husseins side. Jeg tror nok, jeg hører til dem, der mener, den har været for lang.

Også hr. Jørgen Estrup siger, at ikke alle fredelige midler har været udnyttet og afventet.

[Arne Melchior]

Dertil vil jeg bare sige, at det kan ikke modbevise. Det er igen en vurderingssag, men der er vel grund til at spørge, om denne hersens præsident Bush, som har været så utålmodig i spidsen for sine allierede, og som havde 47 pct. af Senatet, som hr. Gert Petersen elsker at fremhæve, imod sig og dele af sin opinion imod sig, er ude på nederlag for sin nation eller for sig selv. Mon han har grebet til denne yderste udvej af anden grund, end at han var lige så overbevist som hr. Jørgen Estrup og hr. Gert Petersen om deres standpunkter om, at nu var det altså for langt, for nu havde den frie og rige verden stået med gevær ved fod, mens Kuwait og kuwaiterne blev afmonteret og myrdet? Det bliver en skammens anmærkning i historiebogen, at vi så på det i et halvt år og stod med geværet ved fod.

Dernæst vil jeg ikke undlade at anmærke, at jeg var forbavset og skuffet over Kristeligt Folkepartis melding. Jeg har hørt Kristeligt Folkepartis altså fraværende ordfører og politiske leder, hedder det vist i det parti, sige noget, som jeg har opfattet helt anderledes. Jeg kunne tænke mig, det kunne føre til et livligt gruppemøde i Kristeligt Folkeparti i morgen.

Endelig vil jeg sige til forsvarsministeren, at når jeg talte om at luske af og forsvarsministeren modsat taler om, at »Olfert Fischer« jo forbliver, må man huske på, at det er uden for krigszonen. Nu er vore FN-allierede, herunder en række af vore NATO-allierede, en række af vore nabofolk, i krig, og så ligger »Olfert Fischer« altså lunt uden for krigszonen. Det er da lidt nærmere at luske af end at blive på pladsen, men det er rigtigt, at den er, hvor den har været før, og løser de opgaver, den har fået besked på at løse, det er klart.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg har ikke tænkt mig at starte nogen polemik med hr. Arne Melchior – det synes jeg egentlig ikke at sagen egner sig til – men jeg kan alligevel ikke lade være med at bemærke, at når hr. Arne Melchior skal forsvare, at det var nødvendigt, at den amerikanske præsident traf beslutningen, så skal det gøres med udtryk som »nederlag« og »sejr«. Har det ikke foresvævet hr. Arne Melchior, at det første, man egentlig burde tænke over, er, hvordan man bevarer freden på en sådan måde, at FN's resolutioner faktisk bliver overholdt?

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg vil blot sige til hr. Jørgen Estrup, at jeg ville ønske, vi i det mindste bare kunne blive enige om én ting: dette er et spørgsmål om FN's ansvarlighed. Nu har man truffet nogle beslutninger, og det har ført til, at der er blevet aktion. Kunne vi dog ikke også i Danmark vise vores solidaritet, vores ansvarsfølelse? Kunne vi ikke få lov til bare at have vores ære i behold også over for de andre?

Lad os ikke ende med, at der skal stå skrevet, som der gør i Børsens leder i dag:

»Danmark leverede hospitalerne, mens vores allierede måtte levere patienterne.«

Det kan vi ikke være bekendt!

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg kan ikke undlade at give hr. Jørgen Estrup et svar.

Når jeg talte om nederlag – jeg tror slet ikke, jeg talte om sejr; det var noget, hr. Jørgen Estrup selv tilføjede – så er det selvfølgelig et fælles ord for det, der kunne ske. Så drejer det sig ikke om en boksekamp eller en fodboldkamp, hvor man tjener point eller bliver mester eller sådan noget. Det ved hr. Jørgen Estrup udmærket, så han fordrejer voldeligt mine ord imod bedre vidende. Der er tale om at gøre det bedste for folkene og ikke sætte det over styr og ikke lide det nederlag, at der skal dø flere end højst nødvendigt – det er nederlaget. Der er nemlig noget, der er vigtigere end at bevare freden, og det er at bevare friheden – det er derfor, der er krige, der er nødvendige – at beskytte menneskeliv og, hvis menneskeliv skal ofres, så at minimere antallet. Se, det kalder jeg en sejr, men ikke i den billige mening, som hr. Jørgen Estrup forsøgte her at lægge mig i munden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslut-

[Første næstformand]

ning henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Uddannelsesudvalget (30/1 91):

Udtræder: Poul Nødgaard (FP)

Nyt medl.: Kørpke Christensen (FP)

Meddelelser fra formanden:

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 31. januar 1991, kl. 10.00.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Mødet hævet kl. 16.24
